

Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської
міської ради
Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 20
комбінованого типу

БАТЬКІВСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

*Журнал
для батьків*

*Дізнайтесь, що можна зробити вдома,
щоб покращити мовлення малюка?*

5/2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бондарчук Т.С., вихователь з фізкультури

Демиденко А.М., музичний керівник

Довгалюк О.С., асистент вихователя, вчитель реабілітолог

Івасечко О.Б., вихователь-методист, заступник головного редактора журналу

Конфітовська С.І., завідувач закладу дошкільної освіти, головний редактор журналу

Мельник Я.М., медична сестра

Олійник О.В., вчитель – дефектолог,

Олійник Т.Г., вчитель-логопед, секретар редакційної колегії

Петренко Н.В., вчитель-логопед

Пітик О.О., вчитель-логопед

Погосян А.Р., вчитель-логопед

Шкварська Т.М., практичний психолог

НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ (продовження журналу №4)

1. Як організувати логопедичні заняття вдома?
2. Що треба знати батькам про артикуляційну гімнастику
3. Розвиток дрібної моторики
4. Як розвивати мовленнєве дихання в домашніх умовах?
5. Будемо говорити правильно
6. Що потрібно знати про роботу вчителя-логопеда та логопедичної групи

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК:

ПОГОСЯН А.Р.
вчитель-логопед

ПІТИК О.В.
вчитель-логопед

Як організувати логопедичні заняття вдома?

Отже, ви вирішили самостійно розпочати займатися зі своєю дитиною до того, як у вас з'явиться можливість отримати кваліфіковану допомогу. Перш ніж почати заняття, підготуйте все, що може вам знадобитися:

- Велике настільне дзеркало, щоб дитина могла контролювати правильність виконання ним вправ артикуляційної гімнастики.

- «Лото» різної тематики (зоологічне, біологічне, «Посуд», «Меблі»)

- Добре також придбати муляжі фруктів, овочів, набори невеликих пластмасових іграшкових тварин, комах, транспортних засобів, лялькову посуд і т.д. (Або хоча б картинки).

- Розрізні картинки з двох і більше частин.

- Вашим хобі до остаточної компенсації недорозвинення мовлення у дитини має стати колекціонування різних картинок, які можуть стати в нагоді в процесі підготовки до занять (барвисті упаковки від продуктів, журнали, плакати, каталоги та ін.) Заведіть вдома велику коробку, куди ви будете складати свою «колекцію».

- Для розвитку дрібної моторики придбайте або зробіть самі ігри: пластилін і інші матеріали для ліплення, конструктор, шнурівки, рахункові палички і тощо.

- Зошит або альбом для наклеювання картинок і планування занять. Основні труднощі для батьків - небажання дитини займатися. Щоб подолати це, необхідно зацікавити малюка. Важливо пам'ятати, що основна діяльність дітей - ігрова. Всі заняття повинні будуватися за правилами гри! Можна «відправитися в подорож» в Казкове Королівство або в гості до Незнайка. Плюшевий ведмедик або лялька теж можуть «поговорити» з малюком. Не всяка дитина буде сидіти на місці і отримувати знання. Не хвилюйтесь! Ваші старання не пройдуть даремно, і результат занять обов'язково

10 ПРОСТИХ ПОРАД ЛОГОПЕДА БАТЬКАМ

Мова дитини розвивається під впливом мовлення дорослих і значною мірою залежить від достатньої мовної практики, нормального соціального і мовленнєвого оточення, від виховання і навчання, які починаються з перших днів її життя.

- Розмовляйте з своєю дитиною під час всіх видів діяльності, таких як приготування їжі, прибирання, одягання-роздягання, гра, прогулянка, тощо. Говоріть про те, що ви бачите, що робить дитина, що роблять інші люди і що бачить ваша дитина.

- Говоріть, використовуючи ПРАВИЛЬНО побудовані фрази, речення. Ваше речення повинне бути на 1-2 слова довше, ніж у дитини. Якщо ваша дитина поки що висловлюється тільки однослівними реченнями, то ваша фраза повинна складатися з 2 слів.

- Задавайте ВІДКРИТІ питання. Це стимулюватиме вашу дитину використовувати декілька слів для відповіді. Наприклад, говоріть «Що він робить?» замість «Він грає?»

- Витримуйте паузу, щоб у дитини була можливість говорити і відповідати на питання.

- Слухайте звуки і шуми. Запитайте «Що це?» Це може бути гавкіт собаки, шум вітру, мотор літака, тощо.

- Розкажіть коротку розповідь, історію. Потім допоможіть дитині розказати цю ж історію вам або кому-небудь ще.

- Якщо ваша дитина вживає всього лише декілька слів у мовленні, допомагайте їй збагатити своє мовлення новими словами. Виберіть 5-6 слів (частини тіла, іграшки, продукти) і назвіть їх дитині. Дайте їй можливість повторити ці слова. Не чекайте, що дитина вимовить їх відмінно. Надихніть дитину і продовжуйте їх заучувати. Після того, як дитина вимовила ці слова, введіть ще 5-6 нових слів. Продовжуйте додавати слова до тих пір, поки дитина не визнає більшість предметів навколишнього світу.

- Займайтеся щодня. Якщо дитина називає тільки одне слово, почніть учить її коротким фразам. Використовуйте слова, які ваша дитина знає. Додайте колір, розмір, дію. Наприклад, якщо дитина говорить «м'яч», послідовно навчайте її говорити «Великий м'яч», «Тетянин м'яч», «круглий м'яч».

- Більшість занять проводить в ігровій формі. Робота з дитиною повинна активізувати мовленнєве наслідування, формувати елементи зв'язного мовлення, розвивати пам'ять і увагу.

- Дуже важливо вже у ранньому віці звернути увагу на мовленнєвий розвиток дитини, а не чекати, коли вона «сама заговорить». Мовлення дитини розвивається під впливом мовлення дорослих і значною мірою залежить від достатньої мовленнєвої практики, нормального соціального і мовленнєвого оточення, від виховання і навчання, які починаються з перших днів її життя.

Що треба знати батькам про артикуляційну гімнастику

Для правильної та чіткої артикуляції звуковимови необхідні сильні, пружні та рухливі органи артикуляції, а саме: язик, губи, зуби, піднебіння. Мовні органи складаються з м'язів. В повсякденному житті, ми тренуємо м'язи рук, ніг, спини і т.д., так само, можна тренувати і м'язи губ і язика та мімічні м'язи. Для цього існує спеціальна логопедична артикуляційна гімнастика, яка допомагає зміцнити м'язи органів мовлення і підготує базу для постановки звуку.

Для формування правильної та чіткої звуковимови необхідно виконувати логопедичні вправи для розвитку мовленнєвого апарату. Такі вправи сприятимуть виробленню точних, координованих рухів органів артикуляції, допоможуть попередити мовленнєві порушення або подолати ті мовленнєві порушення, що вже існують.

Організаційні моменти артикуляційної гімнастики

Перед початком занять дорослий повинен сам ознайомитись з правилами артикуляційної гімнастики, з переліком артикуляційних вправ, особливостями їх виконання та потренуватись «на собі».

Правила проведення артикуляційної гімнастики

Для того, щоб гімнастика приносила свої результати, важливо дотримуватися ряду правил.

Не можна змушувати дитину, їй повинно бути цікаво.

Обов'язково треба хвалити дитину за успіхи.

Гімнастику не варто проводити частіше 2-3 разів на день.

Артикуляційний комплекс виконується щодня

Вправи виконуються перед дзеркалом, щоб дитина бачила себе і рух своїх губ і язика.

Дорослому треба стояти /сидіти за дитиною перед дзеркалом або перебувати навпроти малюка. Спершу вправу робить дорослий, а дитина за ним повторює. Потім малюк виконує її самостійно.

До виконання артикуляційних вправ слід поставитись із усією серйозністю. Адже для того, щоб дитина навчилась правильно вимовляти звуки рідної мови, часто буває достатньо старанно та регулярно проводити артикуляційну гімнастику, а також звертати увагу дитини на правильну вимову звука, тобто показувати його правильну артикуляцію.

Артикуляційні вправи для розвитку м'язів язика

«Лопатка»

Усміхнутися, відкрити рот, широкий розслаблений язик злегка висунути із рота і покласти на нижню губу.

«Чистимо зубки»

Відкрити рот і кінчиком язика «почистити» нижні, потім верхні зуби з внутрішньої сторони, виконуючи рухи вліво-вправо.

«Голочка»

Усміхнутися, висунути язик, зробити його вузьким. Слідкувати, щоб кінчик не загинався.

«Годинник»

Висунути язик і водити напруженим язиком вправо і вліво, як маятник годинника. Слідкувати, щоб щелепа і губи не рухались.

«Хом'ячок»

З закритим ротом треба впиратися язиком по черзі в праву і ліву щоки.

«Чашечка»

Потрібно широко розкрити рот, як можна далі висунути язик і загнути його у напрямку до себе так, щоб він не торкнувся зубів.

Артикуляційні вправи для розвитку м'язів щік

«Товстунки»

Набирається повний рот повітря, надуваються щоки і утримуються в такому положенні.

«Худенькі»

Потрібно втягнути щоки всередину. На перших порах можна допомогти дитині руками.

Артикуляційні вправи для розвитку м'язів губ

«Усмішка»

Треба розтягнути губи в усмішці і утримувати їх в такому положенні.

«Хоботок» («Трубочка»)

Губи витягуються вперед трубочкою, як ніби це хобот слона або трубочка.

«Парканчик»

Зімкнути верхні і нижні зуби, посміхнутися, повністю оголивши їх.

Засоби розвитку дрібної моторики

Розвиток дрібної моторики

Всебічне уявлення про навколишній предметний світ у людини не може скластися без тактильно-рухового сприйняття, так як воно лежить в основі чуттєвого пізнання. Саме за допомогою тактильно-рухового сприйняття складаються перші враження про форму, величину предметів, їх розташування в просторі

Ігри с пластиліном

Пластилін дає унікальні можливості проводити цікаві ігри для загального розвитку дитини. Покажіть малюкові всі чудеса пластилінового світу, зацікавте його, і ви здивуєтеся, як швидко дитячі пальчики почнуть створювати спочатку незграбні, а потім все більш складні фігурки.

Ігри на кухні

І на кухні знайдеться справа, корисне для розвитку пальчиків. Попросіть дитину допомогти приготувати страву з тіста, і ваш пиріг прикраситься незвичайними візерунками, створеними дитячими руками і фантазією.

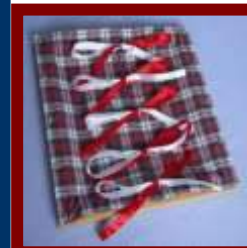

Шнурування

Ігри з природним матеріалом

Гуляючи з дитиною у дворі, у парку, в лісі, зверніть увагу на те, як щедро може обдарувати природа навколишнім людину. З камінчиків і паличок можна створювати цікаві творчі композиції, зі снігу і глини ліпити великі і маленькі фігури. Все це дозволяє розвивати тактильно-рухове сприйняття дитини.

РОЛЬ ДИХАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДИТИНИ

Дихання. З першим криком дитини легені роблять перший вдих і потім протягом всього життя ми не припиняємо дихати.

Важливість дихання для людини зрозуміла всім. Про те, все частіше доводиться говорити про правильне дихання. Особливо вчителів-логопедів хвилює питання мовленнєвого дихання, адже мова — це озвучений видих.

Раціональний спосіб витрачання повітряного струменя має велике значення для утворення чітких, виразних звуків, для вільного звучання голосу по висоті, переходу від тихого до гучного мовлення і навпаки, тому дуже важливо вчасно допомогти дитині оволодіти навичками правильного дихання у процесі мовлення.

Правильне дихання забезпечує нормальне звукоутворення, створює умови для підтримання відповідної гучності мовлення, пауз, засобів інтонаційної виразності.

Як розвивати мовленнєве дихання в домашніх умовах?

➤ Вступний коментар до кожної дихальної вправи допоможе зацікавити дитину, психологічно її налаштувати на виконання певної дихальної вправи.

➤ Тексти віршів, створені для виконання дихальних вправ, легко сприймаються та запам'ятовуються дітьми. Виразно прочитайте вірш. З'ясуйте, як дитина зрозуміла текст, запропонуйте переказати зміст. Це важливо для розвитку слухомовленнєвої пам'яті.

➤ Малюнки-ілюстрації допоможуть краще сприйняти й запам'ятати вірші. Розгляньте малюнок, разом із дитиною знайдіть рядки у тексті, що відповідають зображенню на малюнках, запропонуйте вимовити рядки вірша на одному видиху. Можна скласти коротку розповідь за малюнком. Це сприятиме розвитку мовлення та зорової пам'яті.

Звуконаслідувальні та голосові вправи передбачають розвиток сили та висоти голосу, інтонаційну виразність мовлення. Запропонуйте дитині зіграти роль одного з персонажів і передати інтонацією, мімікою та рухами його характер, поведінку

Формування тривалого і плавного мовленнєвого видиху здійснюється в процесі виконання спеціальних вправ.

Слід пам'ятати, що надмірне виконання дихальних вправ може призвести до легкого запаморочення, а тому достатньо виконувати не більше 2—3 вправ

Вітерець

Веселі кульки

Бульбашки

Пливи, кораблику!

Подуй в дудочку!

Гарячий чай

Скоромовка

Над шляхом Явдошка
Шукала волошки.
Явдошко, волошки
Шукати облиш:
Над шляхом ти знайдеш
Один лиш спориш.

Потішка

Шепче вітер: «Ша-ша-ша!»
Шубку білочка знайшла!
Шелестить трава похила:
«Шубку білочка купила!»
Шепчеш ти і вірю я:
«Шубка в білочки —
своя».

Скоромовка

Жатка жваво жито жне.
Жатку жнець не дожене

Потішка

Жив жучок між бур'янами,
Жив без тата і без мами.
Жив і жив, і не тужив,
Жовтим листям ворувив
. Жаба квакнула:
«Попався!»
Жук завмер — так
налякався.

Левеня – левиці,
Лисеня – лисиці
Лебедям – лебеденя,
Ну, а білці – білченя.

Ромашки рвати ми ходили
Над річкою в рясній траві
І раптом равлика зустріли
Із рїжками на голові.

Хом`ячок наш захворів –
Хтось холодним напоїв.
Хом`ячкові нудно в ліжку,
Ходить в гості сіра мишка.

Ла - ла - ла
Алла дівчинка мала

Л'є - л'є - л'є
Таня чаю нал'є

Лі - лі - лі
Ось лимони на столі

Ло - ло - ло
Снігомземлю замело

« ЧИСТОМОВКИ
для дітей »

Мета: формування правильної
звуконивою, виправлення
мовних вад. Доцільніята
люблять жартівливі віршечки,
чистомовки з повторенням
окремих складів.

Че - че - че
влітку сонечко пече

Чу - чу - чу
всім спечу по калачу

Чі - чи - чи
не лежи на печі

Сонце сіло на сосну,
Сонно мовило: «Засну».
Сосни сонечко гойдали,
Сосни сонечко благали:
Сонце, сонечко, не треба,
Стане темно нам без тебе!

Завдання вчителя - логопеда в дитячому садку:

- усунення різних мовленнєвих порушень дітей;
- створення єдиного корекційно - навчального простору;
- пропаганда логопедичних знань серед батьків, педагогів;
- інтегрування зусиль педагогів, дітей та батьків з метою корекції мовленнєвих порушень;
- створення предметно-розвивального середовища, яке стимулює мовленнєвий і особистісний розвиток

Що потрібно знати батькам про роботу вчителя-логопеда та логопедичної групи

Деякі батьки, на щастя, навіть і не знають навіщо потрібен логопед в дитячому садку. А батькам дітей, які мають мовленнєві порушення, доводиться познайомитися з наукою логопедією і тісно співпрацювати з вчителем-логопедом. Як ж завдання виконує вчитель - логопед в дитячому садку і яку логопедичну роботу проводить?

Що необхідно знати про групи спеціального призначення для дітей з порушеннями мовлення при закладах дошкільної освіти:

1. Групи спеціального призначення для дітей з порушеннями мовлення (логопедичні групи) при закладах дошкільної освіти створюються органами державного управління освітою.
2. В логопедичні групи зараховуються діти 3 – 5 - річного віку, які мають різні відхилення мовленнєвого розвитку, виявлені вчителем-логопедом, вихователем або лікарем дитячої поліклініки.
3. Обстеження дітей для зарахування їх в логопедичні групи проводиться такими спеціалістами: педіатром, отоларингологом, неврологом, психіатром, офтальмологом, хірургом (в разі потреби), вчителем-логопедом, психологом.
4. За потребою медичні висновки подаються на розгляд в інклюзивний ресурсний центр (ІРЦ) ***Висновок ІРЦ – це той основний документ, на підставі якого, дитина направляється в групу спеціального призначення (логопедичну групу) закладу дошкільної освіти.***

Основні завдання логопедичної роботи:

- розвиток рухливості органів артикуляційного апарату;
- розвиток фонематичних процесів;
- розвиток дрібної моторики;
- усунення порушень звуковимови;
- збагачення словникового запасу;
- вдосконалення граматичної будови мовлення;
- підготовка до навчання грамоти.

"Домашні логопедичні зошити", які складені для індивідуальної роботи з дітьми. Вони допомагають батькам закріпити набуті дитиною мовленнєві навички та вміння. А вчителю-логопеду здійснити аналіз розвитку кожної дитини і налагодити тісний взаємозв'язок між учасниками корекційного процесу.

Форми роботи:

- фронтальні логопедичні заняття;
- індивідуальні логопедичні заняття;
- групові та підгрупові логопедичні заняття
- індивідуальна робота у вільні, від основної освітньої діяльності, години, під час прогулянок

ЮРИДИЧНА АДРЕСА:
Хмельницька обл.,
м. Кам'янець-Подільський,
вул. Гагаріна, 30 № тел.. 9-18-07
Сайт «Дзвіночок» Поштова
Скринька dzvino4ok.dnz20@gmail.com